

HISTORISK TIDSKRIFT
(Sweden)

130:4 • 2010

European Social Science History Conference (ESSHC), Gent, 13–16 april 2010

Vartannat år arrangerar International Institute of Social History den internationella konferensen ESSHC. I april i år gick den åttonde konferensen av stapeln i Gent, Belgien, och hit reste cirka 1 600 deltagare från hela världen för att diskutera socialhistoria, ett forskningsfält som med åren blivit synnerligen brett. Konferensen är minnesvärd av två skäl – dels för sitt mångfacetterade innehåll, dels för att vulkanutbrottet på Island råkade inträffa precis i början av konferensen, något som satte sin prägel på såväl samtalsämnen som resplaner. Om innehållet lät deltagarna återuppleva studieårens nyfikenhet och kunskapsörst, så lät hemresan de flesta åter smaka på flydda tiders ryggsäcksluffande och kreativa reseplanering.

Konferensen bars framför allt upp av sessioner inom de 27 nätverken, men den innehöll också rundabordssamtal och föredrag. En tanke med konferensen var just att skapa förutsättningar för bra diskussioner i mindre grupper; alla tidsperioder och ämnen var av intresse. Konferensens huvudföredrag, av doktor Nandini Gooptu från universitetet i Oxford, knöt det socialhistoriska temat till dagens samhälle genom att analysera synen på Indiens fattiga befolkning. Gooptus forskning visar hur man vid olika tider gjort bruk av de fattiga för politiska ändamål, alltifrån Gandhis iscensättande av den hedervärde fattige till senare hyllningar av den fattige som en form av livskonstnär och entreprenör. Därmed knöts också den socialhistoriska analysen till politisk historia, något som återkom i många bidrag vid olika sessioner.

Det är förstås omöjligt att ge en heltäckande skildring av en så pass bred konferens. Deltagarantalet vid de olika sessionerna varierade stort och var säkert svårt att förutse. Några följde förstås sina kamrater inom nätverken genom hela konferensen, medan andra, som jag, tog tillfället i akt att också bevista sessioner inom något helt annat än det egna forskningsfältet.

Ett område som jag fann intressant utgjordes av olika sessioner på temat kulturmöten och transnationell handel. Handel som fredlig och fredsskapande verksamhet behandlades i sessioner som berörde allt från kontakterna mellan kristna, judar och muslimer i östra Medelhavsområdet under medeltiden till ickeverbal kommunikation mellan europeiska handelsmän och ursprungsbefolkningen i Amerika. Här väcktes tanken att mötet mellan vad vi ofta uppfattar som rivaliserande grupper kan betraktas såväl som en arena för konflikt som en möjlighet till förhandling och samexistens för att uppnå gemensamma mål. Samtidigt framkom förstås i andra sessioner det problematiska i vad man kan kalla mångkulturella samhällen, såväl nu som i det förflutna, med en lång historia av marginalisering av minoriteter, våld och andra problem.

Eliter behandlades i många sessioner, vilket kanske kan tas som intäkt för att begreppet social historia har vidgats. De borgerliga familjernas konsumtion, elitens strategier under tidigmodern tid, drottningars maktutövning, och kulturen av ledande kommunister är exempel på diskussioner som på olika vis knöt samman social, politisk, kulturell och ekonomisk historia.

Genushistoriska frågeställningar var rikt representerade, inte bara i Women and Gender-närverket. Kvinnor och ägande, kvinnor och produktion, kvinnor och krig var ämnen som visade att här faktiskt, enligt min mening, finns en del att göra på ett ganska traditionellt synliggörandeområde. Inom nätverket sexualitet diskuterades ytterligare tidigare underanalyserade aspekter av genushistorien. Över huvud taget verkar genus och etnicitet ha satt en prägel på mycket av den pågående forskningen, oavsett problemställning – ibland explicit, ibland implicit.

En stor tråd gällde 1900-talets historia, med trauman som världskrigen, livet under totalitära ideologier, kolonialmakter och den postkoloniala världen samt migration. Det är uppenbart att detta är ett område där svenska historiker håller sig väl framme, och ett intryck är att forskningssamarbeten över nationsgränserna här bör ha en god framtid eftersom många tematiker är gemensamma för Europa, ja, kanske för hela världen.

ESSHC lyckades väl i sitt uppsåt att erbjuda möjlighet att diskutera socialhistoria ur en mångfald vinklingar. Forskare från nästan hela världen fanns representerade, även om européer dominerade. Här fanns också chansen för yngre forskare att exempelvis presentera pågående EU-finansierade projekt, vilket var inspirerande att se. Dessvärre präglades den sista dagen, fredagen, av tynande deltagarantal eftersom många febrilt sökte sätt att ta sig hem när flygen ställts på marken av askan. Det var synd, för det fanns intressanta sessioner in i det sista. Som avslutning gick jag på en session om ett ämne jag inte kan någonting om: ekologiska aspekter på befolkningspolitik i modern tid. Mycket intressant och viktigt för vår tid, men nästan inga förutom de forskare som presenterade papers fanns i lokalen.

På det hela taget var årets ESSHC en konferens som gav mersmak och goda möjligheter att knyta kontakter med forskare från när och fjärran.

Louise Berglund